

Aan: Vaste Kamercommissie VWS
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
E: cie.vws@tweedekamer.nl

CC Vaste Kamercommissie OCW

Datum: 18 juni 2020
Kenmerk: 20-041
Onderwerp: Inbreng voor het Algemeen Overleg Jeugd 23 juni 2020
Contact: Mirjam Drost E Mirjam.drost@wijzijnmind.nl M 06 19973092

Geachte Kamerleden,

Op woensdag 23 juni komt u bijeen voor het Algemeen Overleg Jeugd. Op de agenda staat een groot aantal punten en bijbehorende documenten. Graag vragen we uw aandacht voor onderstaande relevante punten voor onze achterban; kinderen, jongeren met een psychische kwetsbaarheid en hun ouders/verzorgers.

Jeugdhulp & Corona

Jongeren en hun ouders met een jeugdhulpvraag hebben een roerige periode achter de rug. Na een lange periode van bijvoorbeeld het staken van zorg, sluiting van dagbesteding, overgang van face to face contact naar beeldbellen zien we langzaam de verschillende vormen van jeugdhulp weer opstarten. Diverse signalen hebben ons in de afgelopen periode bereikt. Van wanhoop door het plotseling wegvallen van zorg en ondersteuning, toename van stress bij kinderen en hun ouders, toename van (meldingen van) onveilige gezinssituaties, (gedwongen) schakelen van afspraken in de instelling naar contact via een video-verbinding tot veerkracht van gezinnen die juist tot rust komen in een situatie waarin veel minder prikkels en druk het gezinsleven overheersen.

MIND heeft begrip voor de ingewikkelde situatie waarin Nederland terecht is gekomen. Een scherpe focus op de individuele vraag om zorg en ondersteuning blijft hierbij van groot belang. We onderstrepen vanuit MIND het belang dat afspraken over nieuwe (tijdelijke) vormen van zorg en ondersteuning altijd in samenspraak met de jongere en zijn of haar ouders worden gemaakt.

Mentale gezondheid van schoolgaande jongeren

Ook het onderwijs heeft in de afgelopen maanden een ongekende verandering ondergaan. Kinderen en jongeren op zowel het basis- als voortgezet onderwijs werden van de één op de andere dag vanuit huis onderwezen. Een ingrijpende verandering in een kinderleven, en eveneens in dat van ouders. De basisscholen zijn recent gelukkig weer volledig open. Voor het voortgezet onderwijs geldt dit nog niet. We vragen daarom uw aandacht voor jongeren in het (voortgezet) onderwijs. We zien enorme verschillen tussen scholen en de wijze waarop ze hun roosters en schoolbeleid uitvoeren en we maken ons zorgen over de volgende zaken:

- zorgen om de mentale gezondheid van jongeren als er zoveel onduidelijkheid is over het verloop van het volgende schooljaar en welke consequenties dat kan hebben;
- zorgen om kinderen bij wie school een 'veilige haven' is;
- zorgen om jonge mantelzorgers, kinderen van ouders met psychische problematiek of een verslaving (KOPP/KOV).

We weten dat jongeren niet zo snel zelf met hun problemen komen en pleiten daarom voor specifieke en structurele aandacht voor mentale gezondheid op scholen. We weten vanuit onze ervaring met de MIND Young Academy¹ (waarbij jonge ervaringsdeskundigen lesgeven op middelbare scholen) dat scholen zelf ook meer aandacht aan mentale gezondheid willen besteden. Juist de Corona-crisis biedt een kans om te vragen hoe het met jongeren gaat en met ze te praten over gevoelens van stress en angst. Een kans om bekendheid te geven aan het bestaan van psychische problemen. Hoe ga je daar mee om? Wanneer en bij wie moet je aan de bel trekken? Hoe kun je elkaar helpen? Kortom, openheid bevorderen, weerbaarheid verhogen en vroeg signaleren om erger te voorkomen.

Vraag aan de minister:

- *Onderschrijft de minister ons pleidooi voor mentale gezondheid in het onderwijs? En is de minister bereid om dit mee te nemen in de Corona aanpak?*
- *Is het mogelijk om in de richtlijnen voor Corona ook de openstelling van middelbare scholen nader te omschrijven?*

Toegang tot jeugdhulp verbeteren en wachtlijsten terugdringen

Minister de Jonge geeft in zijn brief van 20 maart jl. aan dat regionale samenwerking nodig is om de kwaliteit en continuïteit van de zorg aan kinderen met complexe problemen en specialistische en levensbrede vraagstukken beter te borgen. Sinds de decentralisatie van de jeugd-ggz in 2015 blijkt de vraag naar (specialistische) jeugd-ggz immers niet in overeenstemming met het aanbod: de wachtlijsten zijn te lang, speciaal voor kinderen met complexe ggz-aandoeningen.

Hoe gaat regionalisering van de jeugdhulp bijdragen aan het terugdringen van de wachtlijsten? Op welke wijze wordt dit ingeregeld en op welke termijn wordt dit gerealiseerd? MIND wil dat inzichtelijk wordt hoe de actuele wachttijd is per (soort) aandoening per regio. In de volwassenen ggz zien we dat de NZa en de IGJ hier pro actief op sturen, mede op basis van maandelijks rapportages van Vektis over de actuele wachtlijsten. Hierdoor verbetert de sturingsinformatie, en kunnen wachtlijsten beter worden teruggedrongen.

---

¹ <https://mindyoung.nl/thema/ervaringen-van-5-jaar-mind-young-academy>

Vraag aan de Minister:

- *Op welke wijze wordt actuele wachtlijstinformatie gerealiseerd alsook geborgd bij regionalisering van de jeugdhulp?*
- *Kan de minister concreet maken wanneer de wachtlijsten zijn teruggedrongen tot aanvaardbare normen, en wat hij als systeemverantwoordelijke gaat doen, bijvoorbeeld door de IGJ hierin een meer prominente rol te geven?*

Hoe kunnen we er voor zorgen dat kinderen en jongeren sneller terecht kunnen bij de juiste hulpverlener? Wijkteams of maatschappelijk werkers hebben soms onvoldoende expertise op het gebied van de ggz, waardoor soms kostbare tijd verloren gaat en onderliggende problematiek niet boven komt drijven. MIND pleit er al jaren voor dat ggz-expertise wordt toegevoegd aan de wijkteams dan wel dat tijdig ggz-expertise wordt ingeroepen door de wijkteams.

Vraag aan de minister:

- *Welke afspraken heeft de minister gemaakt met de VNG en de regionale overlegtafels om de kwaliteit van het triage en (door)verwijs traject te verbeteren? Op welke wijze toetst de Inspectie voor de Gezondheidszorg de kwaliteit van de jeugdhulp? Welke richtlijnen zijn er inmiddels ontwikkeld?*

Pilot expertisecentra

Er is sinds januari een pilot project gestart rond de verbetering van psychische zorg aan jongeren met eetstoornissen. Zoals bekend heeft een eetstoornis vaak te maken met onderliggende problematiek, zoals bijvoorbeeld (onverwerkte) trauma's. Het idee achter deze expertisecentra is dat aanbieders met speciale expertise en ervaringsdeskundigen actief meedenken over een passende en sluitende behandeling voor de betreffende jongere, en er ook voor zorgen dat deze hulp wordt geboden als deze uit verschillende onderdelen/behandelingen bestaat. MIND pleit ervoor dat ook voor andere complexe aandoeningen expertise- en netwerkcentra zoals K-EET worden uitgerold².

Vraag aan de Minister:

- *Wanneer verwacht de minister dat deze verschillende expertisecentra landelijk kunnen worden uitgerold?*

Cliënt- en ouderbetrokkenheid bij inkoop professionaliseren

MIND pleit voor een omslag in denken. Het inkoopproces moet vraaggestuurd worden en waarborgen dat het jongeren- en ouderperspectief geborgd is in het inkoopproces.

We pleiten voor actieve samenwerking met lokale en regionale cliëntenorganisaties³. Dit zorgt op allerlei niveaus en in diverse fases van de jeugdhulp voor een waardevolle toevoeging, van inkoop tot evaluatie. Een voorbeeld: samen met een aantal andere cliëntenorganisaties rondt MIND op korte termijn het project "Jeugdhulp doen we samen" af. Hierbij wordt een set van tools opgeleverd waarmee een gemeente, of een regio direct aan de slag kan om op de verschillende onderwerpen ervaringsdeskundigheid te integreren met beleid en dit daarmee te verbeteren⁴.

² <https://www.kenniscentrum-kjp.nl/nieuws/start-k-eet-expertisenetwerken/>

³ Verwijzing naar de MIND-atlas: <https://wijzijnmind.nl/mind-atlas>

⁴ Link naar website Jeugdhulp doen we samen: <https://www.jeugdhulpdoenwesamen.nl/>

Vraag aan de minister:

- Hoe gaat de minister de regionale samenwerking in kaart brengen wat in de regio de vraag en het benodigde aanbod is op het gebied van jeugd-ggz?
- Op welke wijze en per wanneer worden cliëntenorganisaties als MIND en onze lokale en regionale leden hierbij betrokken?

Continuïteit van zorg

Op welke wijze wordt continuïteit van zorg gegarandeerd? In de afgelopen jaren hebben gemeenten (al dan niet in regionaal verband) veelal gekozen voor een jaarlijkse inkoopcyclus van (gespecialiseerde) jeugdhulp. Bekend is dat kinderen of jongeren er last van hebben als ze iedere keer van ggz-instelling, psychiater of psycholoog moeten wisselen. Dit ondermijnt bovendien het resultaat van de behandeling: de patiënt moet immers iedere keer opnieuw zijn verhaal vertellen, kostbare tijd gaat verloren en de noodzakelijke vertrouwensband wordt tenietgedaan. In Kamerdebatten over de jeugdhulp is er dan ook regelmatig voor gepleit om de contractduur te verlengen van 1 naar 3 jaar.

Vraag aan de minister:

- Op welke wijze kan de minister er voor zorgen dat de contractduur van specialistische jeugd-ggz aanbieders verlengd wordt naar 3 jaar, zodat kinderen en jongeren niet ieder jaar van hulpverlener hoeven te wisselen?

Wij zijn uiteraard zeer bereid u een nadere toelichting te geven over bovengenoemde punten

Met vriendelijke groet,

Drs. M.J. ter Avest
Directeur MIND Platform Psychische Gezondheid